

НАРЕДБА ЗА УЧЕБНИЯ ПРОЦЕС В НБУ

УПРАВЛЕНИЕ НА ДОКУМЕНТА

ПРИЕМАНЕ/УТВЪРЖДАВАНЕ

Приел/Утвърдил (име, длъжност)	Подпис	Дата
Академичен съвет	На Ректора на НБУ: (п)	24.09.2019 г.
Съгласувал: Комисия/име, длъжност	Подпис	Дата
Комисия по наредбите	На Председателя на Комисията по наредбите: (п)	17.09.2019 г.
Изготвил: екип/ име, длъжност	Подпис	Дата
гл. ас. д-р Владимир Димитров – зам. ректор по учебната дейност (Председател) доц. д-р Екатерина тодорова – Декан на БФ	На Председателя на екипа: (п)	07.09.2019 г.

КОНТРОЛ НА ИЗДАНИЯТА

№	Дата на издание	Дата на влизане в сила	Кратко описание	Засегнати страни
1	17.07.2012 г.		Виж Приложение към Протокол от заседание на Академичния съвет от 17.07.2012г.	Всички звена и работещи в НБУ
2	19.02.2013 г.		Виж Приложение към Протокол от заседание на Академичния съвет от 19.02.2013 г.	Всички звена и работещи в НБУ
3	21.05.2013 г.		Виж Приложение към Протокол от заседание на Академичния съвет от 21.05.2013 г.	Всички звена и работещи в НБУ
4	29.01.2014 г.		Виж Приложение към Протокол от заседание на Академичния съвет от 29.01.2014 г.	Всички звена и работещи в НБУ
5	15.07.2014 г.		Виж Приложение към Протокол от заседание на Академичния съвет от 15.07.2014 г.	Всички звена и работещи в НБУ
6	31.03.2015 г.		Виж Приложение към Протокол от заседание на Академичния съвет от 31.03.2015 г.	Всички звена и работещи в НБУ
7	23.02.2016 г.		Виж Приложение към Протокол от заседание на Академичния съвет от 23.02.2016 г.	Всички звена и работещи в НБУ

Издание 15.0/24.09.2019 г.

В сила от 01.10.2019 г.

Стр. 2 от 13

Документът е собственост на НБУ! Принтирани и електронни копия, извън посочените в таблицата за контролирани екземпляри на този документ, са неконтролирани. При съмнение, преди ползване, провери за актуалност на версията в Списъка на вътрешните нормативни актове на НБУ.

Наредба за учебния процес в НБУ

8	29.03.2016 г.		Виж Приложение към Протокол от заседание на Академичния съвет от 29.03.2016 г.	Всички звена и работещи в НБУ
9	31.05.2016 г.	учебната 2016/2017 г.	Виж Приложение към Протокол от заседание на Академичния съвет от 31.05.2016 г.	Всички звена и работещи в НБУ
10	25.10.2016 г.		Виж Приложение към Протокол от заседание на Академичния съвет от 25.10.2016 г.	Всички звена и работещи в НБУ
11	28.02.2017 г.		Виж Приложение към Протокол от заседание на Академичния съвет от 28.02.2017 г.	Всички звена и работещи в НБУ
12	27.06.2017 г.		Виж Приложение към Протокол от заседание на Академичния съвет от 27.06.2017 г.	Всички звена и работещи в НБУ
13	22.05.2018 г.	учебната 2018/2019 г.	Виж Приложение към Протокол от заседание на Академичния съвет от 22.05.2018 г.	Всички звена и работещи в НБУ
14	20.11.2018 г.	28.11.2018 г.	Виж Приложение към Протокол от заседание на Академичния съвет от 20.11.2018 г.	Всички звена и работещи в НБУ
15	24.09.2019 г.	01.10.2019 г.	Виж Приложение към Протокол от заседание на Академичния съвет от 24.09.2019 г.	Всички звена и работещи в НБУ

КОНТРОЛИРАНИ ЕКЗЕМПЛЯРИ

№	Място на съхранение	Вид на носителя (хартиен/електронен)
1	Система Eventis	електронен
2	Правен отдел	подписан хартиен оригинал
3	Интернет страница на НБУ	електронен

I. УЧЕБНИ ПРОГРАМИ

Видове учебни програми

Чл. 1. Учебните програми на НБУ, съставени от аудиторни и тренингови курсове, предлагат знания и умения, водещи до обявени компетенции при завършване (*Приложение 1*).

(1) Според квалификацията, до която водят, учебните програми са:

1. програми за образователно-квалификационните степени „бакалавър“ и „магистър“: бакалавърски (професионален бакалавър по...; бакалавър - БП I и II част – тајог-програми) и магистърски (МП);
2. програми за образователна и научна степен „доктор“: докторски (ДП);
3. програми за втора специалност: *мног*-програми–втора специалност;
4. програми за професионална квалификация и следдипломна специализация.

(2) Според формата на обучение учебните програми са:

1. програми с редовна форма на обучение
2. програми с дистанционна форма на обучение

И двата вида програми предполагат ползването на електронна среда за обучение.

(3) Според избора на студентите учебните програми са:

1. индивидуални – съставени от студента - съчетават самостоятелно избрани аудиторни и тренингови курсове от различни програми в акредитирани професионални направления;
2. стандартни – съставени от университета и разпределени в акредитирани професионални направления;

(4) Индивидуалните програми се съставят от студентите, спазват програмната схема и се утвърждават от Декана на съответния факултет. Деканът на факултета определя професионалната квалификация на индивидуалната програма в акредитирано професионално направление.

(5) Студентите в стандартните и в индивидуалните програми могат да се обучават по индивидуален план – с променен времеви период на обучение и завършване за различен (по-кратък или по-дълъг) период от време.

(6) Предложение за нова стандартна програма се прави от Съвета на департамента до Комисията по качеството към Зам.-ректора по качеството и акредитацията. Програмите, които отговарят на Критериите за приемане на учебна програма (*Приложение 2*), се предлагат от Комисията за обсъждане и утвърждаване от факултетния съвет на съответния факултет. Изследователските центрове предлагат програми и промени в тях през департаментите на НБУ, като осигуряват цялостното им административно обслужване.

(7) Предложение за промени в Програмите се правят от Програмните съвети до Департаментните съвети. Департаментните съвети внасят предложението за обсъждане и приемане от Факултетните съвети.

(8) Преобразуване и закриване на стандартна учебна програма става след вътрешно оценяване.

Аудиторни и тренингови курсове

Чл. 2. (1) Аудиторните курсове в НБУ са структурно и хронологично обвързани лекции и практически занимания/упражнения. Провеждат се предимно в аудитория, но могат да бъдат и на терен.

(2) В зависимост от предлаганите знания и умения, и начина на структуриране на знанието курсовете са: общообразователни курсове (за знания и умения) и обучение по програмата (двусеместриални курсове по основни научни направления; курсове от програмата и индивидуални курсове). Стандартите за курсовете в НБУ са представени в *Приложение 1*.

(3) Пълната студентска заетост за усвояване на определени знания и умения в процеса на обучение се определя с кредити, като един кредит отговаря на 10 часа аудиторна заетост и 20 часа

самостоятелна работа. Кредитите се присъждат на студенти, получили оценка не по-малка от „Среден“ 3 по съответния аудиторен или тренингов курс.

(4) Предложение за нов курс се прави от Съвета на департамента по предложение на Програмния съвет до съответния факултетен съвет, който го обсъжда и утвърждава. Изключение правят предложенията за: общообразователен курс за знания и умения и двусеместриален курс по основно научно направление, които се разглеждат от Комисията по качеството към Зам.-ректора по качеството и акредитацията. Курсовете, които отговарят на Стандарта (*Приложение 1*) се предлагат от Комисията за обсъждане и утвърждаване от съответния факултет.

Чл. 3. (1) Тренинговите курсове са практически занимания, които се провеждат в специализирани учебни зали, учебно-практически и изследователски звена на НБУ или на терен. Тренинговите курсове са едносеместриални и носят кредити, които се присъждат след оценяване на представен краен резултат по шестобалната скала. (*Приложение 1*).

(2) Тренинговите курсове са практика, стаж, проект и семинар. Стандартите за тренинговите курсове в НБУ са представени в *Приложение 1*.

(3) Предложение за нов тренингов курс се прави от Съвета на департамента по предложение на Програмния съвет до съответния факултетен съвет, който го обсъжда и утвърждава.

Кредитна система и програмна схема

Чл. 4. (1) Студентската натовареност в учебните програми (в аудиторни и тренингови курсове), необходима за завършване на обучението за образователно-квалификационна степен, се измерва с кредити.

(2) Кредитната система в НБУ е съизмерима с Европейската система за натрупване и трансфер на кредити (ECTS).

(3) Кредитната система в НБУ позволява завършването на образователна степен за по-кратък или по-дълъг период.

(4) Придобиването на определен брой кредити е задължително условие за допускане до защита на дипломна работа или държавен изпит и за завършване на учебната програма, както и за други процедури по време на обучението, в т.ч. безплатно записване на minor-програма–втора специалност, получаване на статут на студент, получаване на стипендия и т.н.

(5) Учебните програми за образователно-квалификационна степен имат утвърдена Програмна схема за разпределението на видовете курсове и кредити по семестри (*Приложение 3*).

Структура на учебните програми

Чл. 5. (1) Бакалавърските програми (major-програмите) водят до придобиването на компетенции в определени професионални направления и до образователно-квалификационната степен „бакалавър“.

(2) Бакалавърските програми са в две части:

1. БП I част обхваща първа и втора година на обучението и включва общо образование (общообразователни курсове за знания и за умения) и образование по избраната програма (двусеместриални курсове по основни научни направления и курсове от програмата);
2. БП II част обхваща трета и четвърта година на обучението и включва образование по избраната програма (аудиторни и тренингови курсове). След третата година програмите могат да имат и специализации.

(3) Придобиването на образователно-квалификационна степен "бакалавър" изисква не по-малко от 250 кредита, със стандартен срок на обучение 4 години (*Приложение 3*).

Чл. 6. (1) Minor-програмите - втора специалност са съставени от аудиторни курсове, които са част от major-програмите и от тренингови курсове. Те водят до придобиване на втора специалност. Записват се от втората или третата година на обучение успоредно с major-програмата или с магистърските програми „Право“ и „Архитектура“ и имат стандартен срок на обучение не по-малко от 2 години.

(2) Придобиването на втора специалност изисква не по-малко от 120 кредита, разпределени по 30 кредита на семестър, от които 9 кредита от аудиторни курсове, 9 кредита от тренингови курсове и 12 кредита от семестриален проект.

Чл. 7. Бакалавърските програми, които водят до придобиването на образователно-квалификационна степен „професионален бакалавър по...“ са с продължителност на обучението три години и минимум 180 кредита.

(1) През първата година студентите изучават курсове в областта на програмата, както и общообразователни курсове за умения по български език и компютри.

(2) През втората и третата година обучението включва курсове към програмата и тренингови курсове.

Чл. 8. (1) Магистърските програми осигуряват профилиране в определена специалност, могат да имат специализации след втори семестър и водят до придобиване на образователно-квалификационната степен „магистър“. Магистърските програми могат да бъдат в същото или различно професионално направление на завършената бакалавърска програма. Ако завършената бакалавърска програма е „Професионален бакалавър по ...“, магистърската програма може да бъде само в същото професионално направление.

(2) Придобиването на образователно-квалификационна степен "магистър" изисква:

1. не по-малко от 300 кредита, със стандартен срок на обучение 5 или 6 години – за МП „Право“ и „Архитектура“;
2. не по-малко от 120 кредита след придобита образователно-квалификационна степен „професионален бакалавър“, със стандартен срок на обучение 2 години;
3. не по-малко от 105 кредита след придобита образователно-квалификационна степен „бакалавър“ със стандартен срок на обучение 1.5 години и не по-малко от 96 кредита след придобита образователно-квалификационна степен „бакалавър“ със срок на обучение 1 година.

Чл. 9. (1) Индивидуалните програми спазват програмната схема за бакалавърска, магистърска или minor-програма.

(2) Студентите избират водеща стандартна програма, към която се зачисляват.

(3) Студентите избират курсове както от водещата, така и от останалите програми в НБУ със съдействието на отдел „Консултиране на студенти“ към Кандидатстудентския и студентски информационен център, програмните консултанти и секретар-специалистите.

(4) Студентите придобиват съответната бакалавърска или магистърска степен към водещата програма.

(5) Самостоятелно избраните курсове могат да доведат до специализация, ако имат ясен фокус в една област на висше образование.

(6) Индивидуалните програми се утвърждават от Декана на съответния факултет.

Чл. 10. (1) Докторските програми се осъществяват по индивидуален план, включващ научна/творческа дейност, посещение и участие в работата на курсове, преподавателска и/или

експертна дейност, изпити за докторски минимум и докторска дисертация под ръководството на хабилитиран преподавател, и водят до придобиването на образователната и научна степен „доктор“.

(2) Обучението за придобиване на образователната и научна степен "доктор" е съгласно Процедурата за обучение на докторанти (*Приложение 4*), със стандартен срок на обучение 3 години, и изисква не по-малко от 180 кредита:

1. 90 кредита от научна/творческа дейност;
2. 40 кредита от обучение – 10 кредита от курсове и 30 кредита от докторски минимуми;
3. 20 кредита от преподавателска и/или експертна дейност;
4. 30 кредита от защита на докторска дисертация.

(3) Процедурата за придобиване на образователната и научна степен „доктор“ е регламентирана в *Приложение 4*.

Чл. 11. (1) Програмите за професионална квалификация и следдипломна специализация осигуряват учене през целия живот.

(2) Съставят се от съветите на департаментите, от външни лица или организации и се приемат от факултетния съвет на Факултет за дистанционно, електронно и продължаващо обучение.

(3) Обучението в програмите за професионална квалификация и следдипломна специализация може да се акредитира в бакалавърски, магистърски или докторски програми по решение на съответните комисии по акредитация към деканите на факултети.

Чл. 12. Учебните програми на НБУ се акредитират чрез външна акредитация от български, чуждестранни или смесени сертификационни органи и институции, след разкриване на съответните процедури.

II. ПРИЕМ И ОБУЧЕНИЕ В УЧЕБНИТЕ ПРОГРАМИ

Условия за прием

Чл. 13. (1) Условие за кандидатстване в учебните програми за придобиване на образователно-квалификационна степен и за образователната и научна степен е наличието на завършена предходна образователно-квалификационна степен.

(2) Кандидатите с предходна образователно-квалификационна степен „Професионален бакалавър по...“ могат да кандидатстват в магистърска програма само от същото професионално направление.

(3) Приемът в учебните програми за образователно-квалификационна степен „бакалавър“ и магистърски програми „Право“ и „Архитектура“ е с:

1. Тест по общообразователна подготовка и специализиран изпит за програмите, които го изискват;
2. Заявление до Ректора за прием след завършена образователно-квалификационна степен или период на обучение в друго висше училище;
3. Заявление до Ректора, Тест по общообразователна подготовка и специализиран изпит за програмите, които го изискват – за прием по договор с професионален колеж или профилирана гимназия.

(4) Студенти, приети в учебни програми на НБУ, имат право на акредитация. Акредитирането се извършва от Комисиите по акредитация към факултетите по следната процедура:

1. Кандидатите заявяват желанието си за акредитация в заявлението си до Ректора за прием след завършена образователно-квалификационна степен или период на обучение в друго висше училище като прилагат копие от документ за завършено образование или квалификация, и академична справка. Студентите, завършили професионални колежи или

специализирани гимназии, могат да акредитират курсове от БП – I част на основание на документи, доказващи придобити знания и умения;

2. Комисията по акредитация към съответния факултет акредитира курсовете по предложение на Програмния съвет и представя решението си на Ректора.
- (5) Студентите, неполучили акредитация по отделни курсове, могат да се явят на приравнителни изпити след разрешение от Декана на съответния факултет. Приравнителният изпит се осъществява от преподавателя, водещ курса.
- (6) Студентите могат да се обучават едновременно в бакалавърска или в магистърска програма „Право” или „Архитектура” и в *minor*-програма-втора специалност, която е в различно професионално направление от бакалавърската/магистърската им програма. При успех не по-нисък от Добър (4) от първите две години (с изключение на курсовете за умения), студентите записват безплатно *minor* програма-втора специалност. Безплатното обучение във вече записаната *major*-програма може да продължава само при взети всички кредити от предходния семестър в програмата.
- (7) Студентите могат да се обучават едновременно и в две бакалавърски програми, в бакалавърска програма и магистърска програма „Право” или „Архитектура”, в две магистърски програми. В тези случаи студентите получават диплома за всяка завършена програма.
- (8) Студентите могат да сменят своята програма след първата година след покриване на изисквания брой кредити от общообразователните курсове по програмна схема или да записват втора част на бакалавърска програма в различна област от завършената първа част на бакалавърска програма след процедура по акредитация и утвърден индивидуален план.
- (9) Редът за прием в учебните програми за образователно квалификационна степен е регламентиран подробно в Наредбата за студентите в НБУ, а за образователната и научна степен „Доктор“ - в Наредбата за развитието на академичния състав на НБУ.

Форми на обучение, преподаване и оценяване

Чл. 14. (1) Обучението в НБУ е редовно, и дистанционно.

(2) Редовното обучение се провежда в аудиторни и тренингови курсове.

(3) Дистанционното обучение включва електронно обучение и консултации:

1. Електронното обучение се извършва чрез обучителната платформа MOODLE НБУ. Основните компоненти на електронното обучение в НБУ са описани в Стандарта за електронно обучение в НБУ (*Приложение 5*);
2. Консултациите са форма на обучение, при която студентите осъществяват пряк контакт с преподавателя по въпроси на тяхната подготовка. По време на консултациите могат да се провеждат и тестови изпити за текущи оценки.

Стандартът за дистанционно обучение е *Приложение 6* към тази наредба.

Чл. 15. Формите на преподаване в аудиторните курсове са лекция, дискусия, работа в групи. Формата на преподаване в тренинговите курсове е практическо занимание.

Чл. 16. Учебните средства за осигуряване на обучението в аудиторните и тренинговите курсове са:

1. книжни учебни средства: учебник; учебна тетрадка; сборник; христоматия; антология; албум; учебни помагала от типа Reader; протоколна тетрадка;
2. аудио-визуални учебни средства: учебен филм; аудиозапис на лекция; презентация;
3. електронни учебни средства: виртуална лекция; интерактивен учебник; тест за самооценка; задача за самостоятелна работа.

Чл. 17. (1) Целите на оценяването в НБУ са:

1. проверка на степента на постигнатите знания и умения и поставяне на крайна оценка на студентите;
  2. поддържане на високо качество на обучение и осигуряване на обратна връзка от студентите за нивото на тяхната подготовка.
- (2) Основните форми на оценяване са: тестове, писмени задачи, практически задачи, устно изложение, портфолио.
- (3) Крайната оценка в курс е осреднена оценка от получените оценки и се осъществява по един от следните начини:
1. Финален изпит. Финалният изпит се състои от две части – писмен изпит и устен изпит. Крайната оценка е осреднена оценка от оценките на двете части.
  2. Текущо оценяване през семестъра.
- 2.1. Датите не се обявяват предварително.
- 2.2. Преподавателят поставя поне две оценки измежду формите на оценяване по ал. 2. Крайната оценка от курса се формира като осреднена оценка от всички оценки, изисквани в текущото оценяване.
- 2.3. Когато студент не е удовлетворен от оценката при текущото оценяване, може да се яви на отделен компонент от текущото оценяване по време на сесия. Крайната оценка се изчислява както при текущото оценяване.
- (4) Ако студентът желае ново оценяване се явява на двете части на финалния изпит.
- (5) Оценките на студентите се нанасят в Интегрираната информационна система до 7 дни след провеждане на съответната форма на оценяване. В същия срок преподавателят предава протоколите в съответния факултет. (*Приложение 7*)
- (6) Оценяването в аудиторните курсове и тренинговите курсове с изключение на тези по спорт и техните алтернативни курсове по изкуства и социални умения се извършва по шестобалната система с точност до 50 стотни.
- (7) Оценяването в курсовете по спорт и техните алтернативни курсове по изкуства и социални умения се извършва със „зачита се“ / „не се зачита“.
- (8) При наличие на обективни причини изпит може да бъде проведен повторно пред комисия, назначена от Декана на факултета, в която се включват трима преподаватели.
- (9) Студентите могат да се запознаят с писмените си работи от текущо и/или финално оценяване и да възразяват по тях до 2 седмици от публикуване на оценките.

Завършване на учебна програма и документи, удостоверяващи завършено образование

- Чл. 18.** (1) Завършването на програма за образователно-квалификационна степен е свързано с изпълнение на изискванията, описани в Програмната схема за съответната учебна година.
- (2) Завършването на бакалавърска или магистърска програма става по желание на студента с държавен изпит или със защита на теза, след покриване на изискванията на програмата за общ брой кредити по програмна схема и специфичните изисквания на професионалното направление, с изключение на програмите по чужд език и програмите с дистанционна форма на обучение, както и магистърските програми „Право“ и „Архитектура“, които завършват само с държавен изпит. До защита на теза се допускат студенти, постигнали успех не по-нисък от Мн. добър (4.50).
- (3) При обучение в две програми се защитават две тези. В случай че едната или двете програми изискват явяване на държавен изпит, се полагат и държавни изпити.
- (4) Завършването на докторска програма става със защита на дисертация, след покриване на изискванията на програмата за общ брой кредити.
- (5) Правилата за завършване на учебните програми са описани подробно в Стандарта за завършване на образователно-квалификационна степен (*Приложение 8*) и Наредбата за развитието на академичния състав на НБУ.

Чл. 19. Завършването на програма за квалификация или преквалификация е свързано с изпълнение на изискванията на програмата и става с полагане на финален изпит.

Чл. 20. (1) Документите, удостоверяващи завършено образование и квалификация в НБУ, са:

1. Диплома за бакалавърска степен;
2. Диплома за магистърска степен;
3. Диплома за доктор;
4. Сертификат за завършен курс;
5. Удостоверение за професионална квалификация;
6. Свидетелство за професионална квалификация.

(2) Към основната диплома за образователно квалификационна степен НБУ издава Европейско дипломно приложение.

III. ОРГАНИЗАЦИЯ НА УЧЕБНИЯ ПРОЦЕС

Учебна база

Чл. 21. (1) Учебният процес се провежда в университетския кампус на НБУ в София и в изнесени територии – в София и в локалните центрове в Пловдив и Варна.

(2) За учебните зали и материалната база в тях отговарят факултетите.

Учебен график

Чл. 22. (1) Учебният процес се провежда по график, който се изготвя от отдел „Учебен процес” към ЦСА по предложение на факултетите.

(2) Студентите могат да отписват и сменят курсове и групи до първите две седмици на семестъра.

(3) Преподавателите се информират за учебния си график в е-преподавател.

Учебни занятия

Чл. 23. (1) Учебната година се открива на 1 октомври и завършва на 15 юли. Състои се от два семестъра – есенен (октомври – края на февруари) и пролетен (края на февруари – юли).

(2) Есенният семестър започва в началото на октомври, а пролетният – в края на февруари.

(3) Учебните занятия, които съвпадат с официални празници, се компенсират по предварително определен ред, обявен в Календара на НБУ за съответната учебна година.

(4) Учебните занятия през есенния и пролетния семестър се организират в рамките на 15 учебни седмици.

(5) В помощ на студентите и докторантите, както и на външни лица за НБУ, се организира летен семестър (юли – края на септември) за продължаващо и допълващо обучение през месеците юли, август и септември.

(6) Учебните занятия започват в 08.00 ч. и свършват в 21.10 ч. Учебният график за академичната година, сесиите и ваканциите са определени в Календара за академичната година, който е утвърден със Заповед на Ректора и е публикуван в сайта на НБУ.

(7) Учебният час е с продължителност 45 минути. На всеки два учебни часа има почивка от 10 минути.

(8) Преподавателите имат не повече от 4 последователни учебни часа по различни курсове и не повече от 6 часа дневно. Директорът на ЦСА следи за изпълнението на тази разпоредба, като информира Зам.-ректора по учебната дейност при нарушаването ѝ.

(9) Общобразователен курс за знания, се преподава само един семестър годишно.

(10) При записване на двусеместриален курс регистрацията се осъществява и за двата семестъра.

- (11) Редовен аудиторен курс стартира при записани (платили учебна такса) не по-малко от:
1. 20 обучаеми – за двусеместриален курс по основно научно направление и общообразователен курс за знания;
  2. 15 обучаеми – за първа и втора година на бакалавърските програми;
  3. 5 обучаеми – за трета и четвърта година на бакалавърските програми и за магистърските програми.
- (12) Аудиторен курс/група стартира като тюториъл:
1. за общообразователен курс за знания и двусеместриален курс по основно научно направление - от 8 до 19 записани обучаеми;
  2. за първа и втора година на бакалавърските - от 5 до 14 записани (платили учебна такса) обучаеми;
  3. за трета и четвърта година на бакалавърските програми - от 2 до 4 записани (платили учебна такса) обучаеми;
  4. за магистърските програми - от 2 до 4 записани (платили учебна такса) обучаеми;
- (13) Обучението в индивидуален курс се организира в групи от 3 до 5 обучаеми в програма „Музика“ и от 8 до 15 - в програма „Театър“.
- (14) Обучението по български език за чуждестранни студенти се организира в групи от 8 до 15 студенти, а при записани от 1 до 7 студенти се провежда като тюториъл с разрешение на съответния декан.
- (15) Всички изключения, в т.ч. по отношение на: промени в стандартния график за провеждане на учебните занятия; стартирането на програма, курс и група с по-малък брой обучаеми; разделянето на курсове на групи; периодичността на общообразователните курсове се разрешават от Комисията по изключенията, по предложение на Декана на съответния факултет, съгласувано със Зам.-ректора по учебната дейност.

Управление на учебния процес

Чл. 24. (1) Отговорността за управлението на учебния процес в НБУ имат: Зам.-ректорът по учебната дейност, Зам.-ректорът по качеството и акредитацията, Деканите на факултети и Директорите на програмните съвети.

(2) Дейността на лицата по ал. 1 се подпомага от Академичния съвет, факултетните съвети, Програмните съвети и Комисията по качеството към Зам.-ректора по качеството и акредитацията, както и от Централната студентска администрация, Факултетните администрации, Програмните консултанти, Секретар-специалистите и Секретарите на департаменти.

Чл. 25. Зам.-ректорът по учебната дейност:

1. Планира, организира, съгласува и контролира дейностите, свързани с учебната работа и представянето на учебните програми в общоуниверситетските издания.
2. Отговаря за актуализацията на вътрешните нормативни актове, свързани с учебния процес и студентите и предлага съответните промени.

Чл. 26. Зам.-ректорът по качеството и акредитацията:

1. Планира, организира и контролира дейностите, свързани с качеството и акредитацията на учебните програми и с изпълнението на процедурите по следакредитационно наблюдение и контрол.
2. Отговаря за спазването на стандартите за учебна програма и курс.

Чл. 27. Деканите на факултети:

1. Отговарят за спазването на университетските стандарти при приемането на програми и курсове от Факултетните съвети.
2. Отговарят за организацията, редовността и контрола на учебния процес във факултета.
3. Ръководят комисиите по акредитация към факултета.
4. Отговарят за поддържането на материалната база на програмите на факултета.
5. Координират дейностите по привличането и задържането на студентите към факултета.
6. Утвърждават индивидуалните програми и индивидуалните планове на студентите.

Чл. 28. Ръководителите на департаменти:

1. Организируют обсъждането на новите програми и техните преподавателски екипи в научната област на департамента и ги предлага за приемане от факултетните съвети чрез Комисията по качество.
2. Насочват за обсъждане в департаментите и за утвърждаване от факултетните съвети, предложения за промени в програмите и курсовете в това число смяна на преподаватели, по предложение на програмните съвети.

Чл. 29. Директорите на Програмните съвети:

1. Организируют работата на Програмния съвет и свикват неговите заседания не по малко от два пъти в месеца.
2. Предлагат на Ректора за назначаване програмните консултанти, съгласувано с Ръководителите на департаменти
3. Организируют кандидатстудентската кампания на програмата и отговарят за привличането и задържането на студентите.
4. Отговарят за провеждането на учебния процес в съответствие с наредбите на НБУ.
5. Консултират студентите по академични въпроси по време на обучението.
6. Организируют връзките на програмата със средните училища, колежи, работодатели и други външни институции с цел привличане на студенти и провеждане на практики и стажове.
7. Отговарят за развитието на материалната база на програмите.

Чл. 30. Програмните консултанти и секретар-специалистите:

1. Подпомагат Директорите на програмните съвети и Деканите в организацията на кандидатстудентската кампания на програмата и привличането и задържането на студентите.
2. Консултират студентите по академични въпроси по време на обучението.
3. Подпомагат Директорите на програмните съвети и Деканите в организацията на учебния процес.
4. Подпомагат студентите и Директорите на Програмните съвети в организацията на дипломирането на студентите.

IV. ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1 Промените в Наредбата, които влизат в сила от 2013/2014 г., са:

1. Общообразователният курс за умения по български език става двусеместриален.
2. Аудиторните курсове от програмата (пети – осми семестър) могат да бъдат и двусеместриални.
3. Въвежда се задължителна практика в пети и шести семестър.
4. Въвежда се задължителен стаж в седми и осми семестър.

§ 2 Към тази Наредба действат следните приложения:

Приложение 1: Стандарт за учебна програма, аудиторен и тренингов курс

Приложение 2: Критерии за приемане на учебна програма

Приложение 3: Програмна схема за съответния випуск

Приложение 4: Процедура за обучение на докторанти

Приложение 5: Стандарт за електронно обучение в курс

Приложение 6: Стандарт за дистанционно обучение

Приложение 7: Процедура за въвеждане, съхранение и проверка на изпитни студентски протоколи

Приложение 8: Стандарт за завършване на образователно-квалификационна степен

§ 3 Програмната схема за държавно регулираните учебни програми и за тези, които са изключение от стандартната програмна схема, се утвърждават от Ректора.